

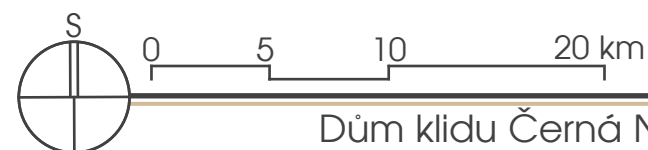
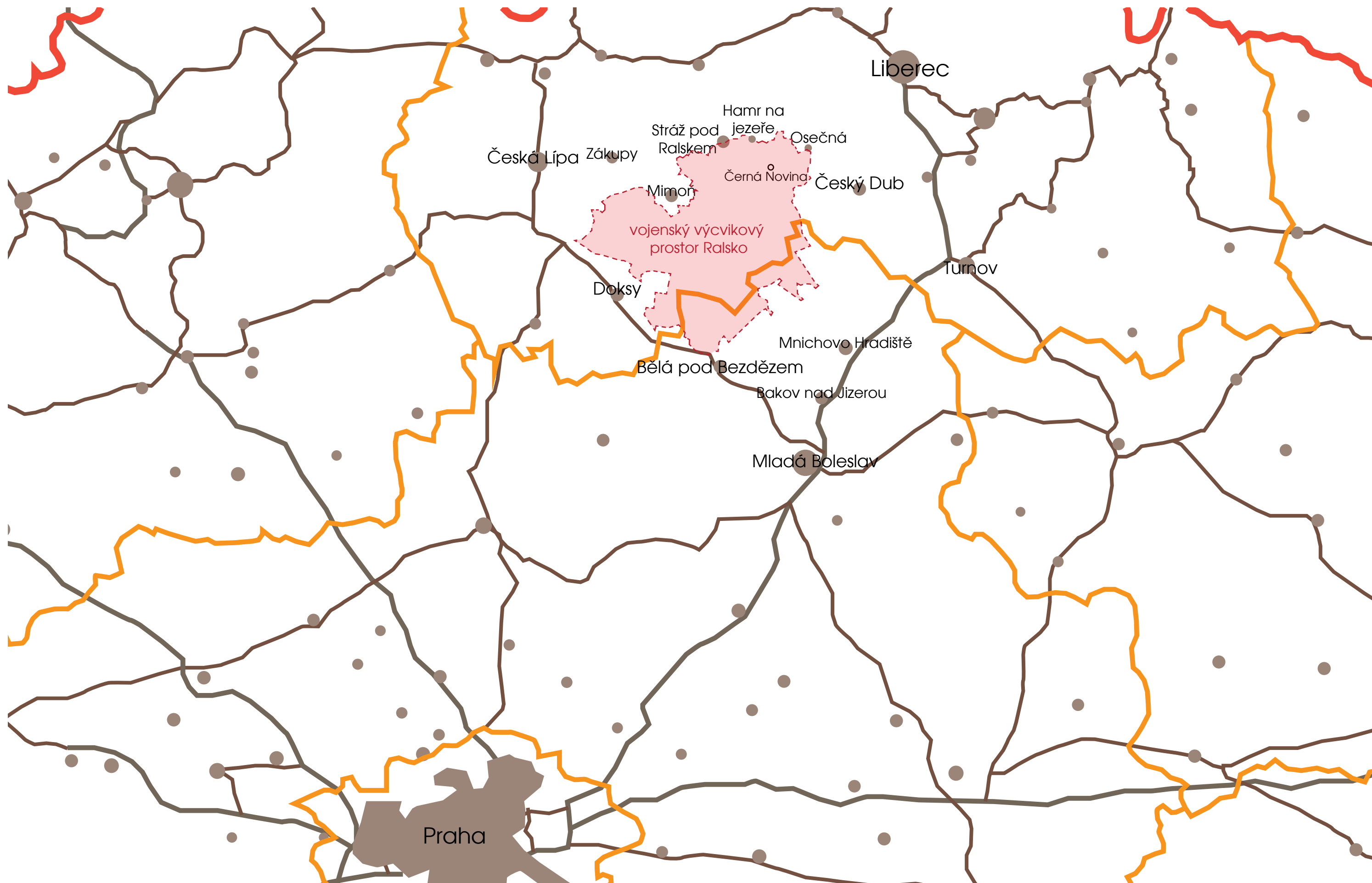
Dům klidu Černá Novina - Ralsko | Lukáš Dlabola | vedoucí bakalářské práce : Ing.arch. Jiří Buček | ZS 2014/2015 | FUA TUL

Anotace

Cílem práce je navrhnout místo vhodné k nalezení klidu v současné době, klidu vnějšího i vnitřního. Práce je volně inspirována ve způsobu hledání klidu knihou Haruki Murakamiho Norské dřevo.

OBSAH:

01	OBSAH PRÁCE
02	UMÍSTĚNÍ
03	HISTORIE
04	MÍSTO NÁVRHU A BLÍZKÉ OKOLÍ
05	ANALÝZA - MAPA
06	SITUACE STÁVAJÍCÍHO STAVU
07	SITUACE STÁVAJÍCÍHO STAVU
08	ROZBOR MÍSTA A ÚKOLU
09	VÝVOJ NÁVRHU
10	PRŮVODNÍ ZPRÁVA
11	IDEOVÉ SCHÉMA
12	PRŮVODNÍ ZPRÁVA
13	TECHNICKÁ ZPRÁVA
14	MATERIÁLY
15	SITUACE - FOTOMAPA
16	CELKOVÁ SITUACE ŘEŠENÉ LOKALITY
17	PŮDORYS PŘÍZEMÍ
18	PŮDORYS PŘÍZEMÍ
19	ŘEZY
20	POHLEDY ZÁPADNÍ A VÝCHODNÍ
21	POHLEDY SEVERNÍ A JIŽNÍ
22	KONSTRUKČNÍ SCHÉMA - AXONOMETRIE
23	KONSTRUKČNÍ SCHÉMA - SPOLEČENSKÝ DŮM
24	KONSTRUKČNÍ SCHÉMA - DOMÁCNOST
25	KONSTRUKČNÍ SCHÉMA - DŮM HOSTÍ
26	KONSTRUKČNÍ SCHÉMA - HOSPODÁŘSKÁ BUDOVA
27	ARCHITEKTONICKÝ DETAIL - SKLADBA STĚNY A STŘECHY
28	ARCHITEKTONICKÝ DETAIL - SVĚTLÍK
29	VIZUALIZACE
30	VIZUALIZACE EXTERIÉR
31	VIZUALIZACE EXTERIÉR
32	VIZUALIZACE EXTERIÉR
33	VIZUALIZACE EXTERIÉR
34	VIZUALIZACE INTERIÉR
35	VIZUALIZACE INTERIÉR
36	VIZUALIZACE INTERIÉR
37	VIZUALIZACE INTERIÉR
38	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

13. století - osídlování kraje německými osadníky, později i Slovany, vzniká smíšené osídlení; "Horní vsi"

14. století - první zmínky o osídlení ve Schwarzwald (Černá Novina)

- historicky méně ekonomicky rozvinutá oblast - velký podíl lesů,
méně úrodná půda a nedostatečná dopravní obslužnost

1654 - Černá Novina - 6 chalup a 4 rozpadající se chalupy

1713 - Černá Novina - 12 hospodářství

1911 - Černá Novina - 24 domů, 100 obyvatel

1924 - Černá Novina - 22 domů, 23 rodin

1930 - Černá Novina - obyvatelé 86 Němců a 42 Čechů

1938 - vzniká vojenské letiště u Hradčan

1944 - Černá Novina - 21 domů - 132 obyvatel

1945 - odsun německého obyvatelstva, zčásti nahrazeno českým

1946 - 1952 - vysídlení vesnic, předání prostoru Československé lidové armádě pro účely výcviku

1967 - těžba uranu ve Stráži pod Ralskem

1968 - předání prostoru sovětské armádě

1991 - odchod sovětské armády z Ralska

1992 - zrušení vojenského výcvikového prostoru Ralsko, otevření pro veřejnost

1993 - 2004 - asanace vojenského prostoru

1996 - ukončení těžby uranu ve Stráži pod Ralskem a zahájení sanačních prací

2001 - vznik obory Židlov

HLAVNÍ ZDROJE OBŽIVY OBYVATELSTVA

- zemědělství, chov dobytka (skotu)
  - drobní obchodníci
  - domácí tkalcovství
  - práce v lese
  - velký význam v oblasti měl chov včel
  - pěstování ovoce
  - s objevujícím se turismem pohostinství
- (pozn. v období sucha musela být dovážena voda)

TYPICKÉ STAVEBNÍ MATERIÁLY

- pískovec
- dřevo (roubené stavby, vymazávané jilem)
- došky
- šindel
- plechové krytiny

MÍSTO NÁVRHU - ČERNÁ NOVINA

nadmořská výška: 414 m.n.m.

souřadnice GPS: 50.6771817N, 14.8646106E

Nachází se v severovýchodní části bývalého vojenského prostoru, 6km jihozápadně od Osečné. Před vznikem vojenského prostoru zde stála vesnice Černá Novina (původní název Schwarzvald - Černý les), cca. 100 obyvatel převážně německého původu v roce 1911. Jedná se o louku ze všech stran obklopenou lesem, na sever a západ se v lese nachází rokle místy ohraničená pískovcovými skalami. Ve východní části louky začíná údolíčko, které pokračuje na jihozápad a opouští louku jižním směrem skrze les. Půdní povrch je písčitý, okolní vrchy jsou tvořeny pískovci. V místě se nenachází tekoucí vodstvo, voda se získávala ze studní napojených na dva podzemní prameny. Na místo vede zpevněná cesta, napojená na okresní silnici Kuřivody - Osečná, končí v místech bývalé kaple, dále pokračuje polní cesta. Nejbližší veřejná doprava je autobusové spojení do Hamru na Jezeře nebo do Osečné.

Jediné zbylé známky osídlení, které přežily armádní výcvik, je pár sklípků vytesaných v pískovci ve východní části louky a skupinka stromů v západní části. Ta je složená ze solitérní lípy, pod kterou leží kamenné fragmenty (božích muk?), a skupiny tří stromů (dub, lípa a jírovec maďal), ty obklopovaly zde stojící kapličku (po čtvrtém stromu zbyl pařez).

BLÍZKÉ OKOLÍ

V blízkosti se nachází několik přírodních památek; Skalní divadlo - podkovovitě uspořádaný skalní útvar, stolové hory Široký kámen a Dlouhý kámen, dále pak vrchy Ostrý, Schachtstein a Děvín. Na Děvíně stojí pozůstatky stejnojmenného hradu. Další blízký hrádek - Stohánek stával na vrchu Stoh. K rekreačním účelům pak je hojně využíván Hamerský rybník a lázně Kundratice u Osečné. Severně a severozápadně od místa návrhu probíhala těžba uranu, v současné době jsou místa těžby sanována.

pohled ze Stohánku

Skalní divadlo

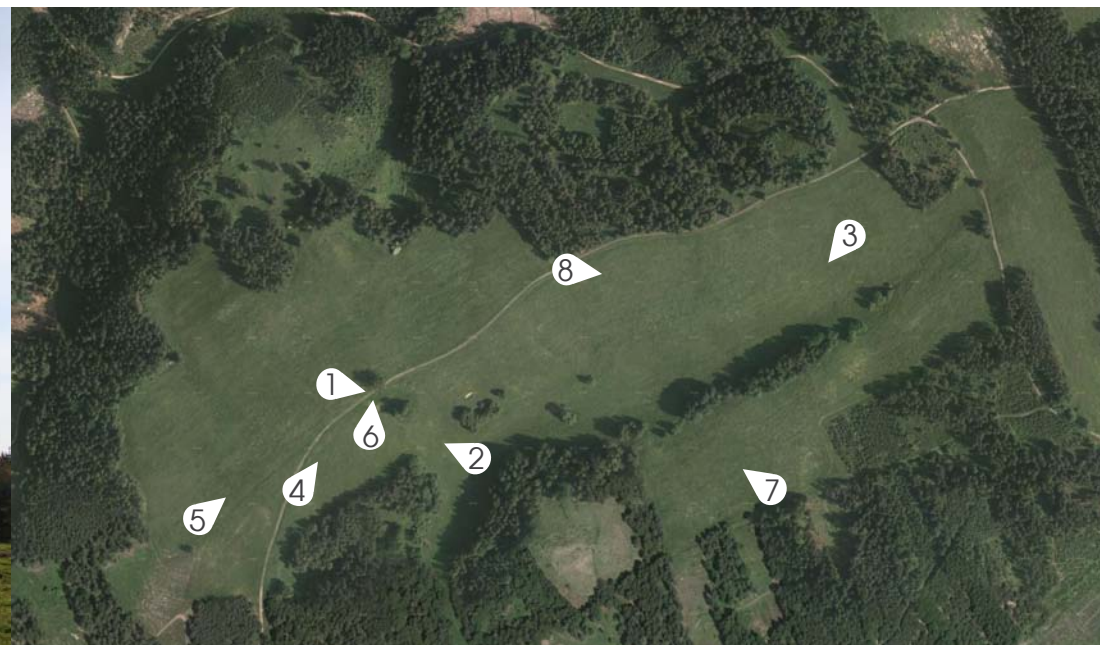

hrad Děvín

vlevo stolová hora Široký kámen, v pozadí Osečná a Ještěd

6

7

8

Cílem bakalářské práce bylo navrhnout dům klidu. Zadání se volně inspiruje knihou Norské dřevo od Haruki Murakamiho, ve které jedna z hlavních postav pobývá a léčí svou psychiku dobrovolně v lesním areálu severně od Kjóta.

Klid vnímám na dvou úrovních; klid vnější a klid vnitřní. Klid vnější je stav prostředí, popis okolí, ve kterém jsem. Klid vnitřní je stav mysli, rozpoložení ducha. Tyto dva druhy klidu existují nezávisle na sobě. Jednotlivec může zažívat oba naráz, jeden z nich, v extrémních situacích třeba žádný. Najít či vytvořit si vnější klid vnímám jako snazší záležitost. Hledání vnitřního klidu, pro mě osobně, je proces, ve kterém nalézám odpovědi na své otázky a řešení problémů, které mi berou pokoj. Ne vždy to znamená daný problém ihned vyřešit, občas stačí najít cestu, kterou se vydat, upřesnit si cíl. Z osobní zkušenosti mohu říct, že spoustu věcí jsem dokázal vyřešit nebo umenšit skrze dialog vedený s dalšími lidmi, občas dokonce pomohlo jen svůj problém někomu vypovědět.

Toto vnímání klidu spolu s knihou "Norské dřevo" mi pomohlo utvořit program domu klidu. Cílem bylo vytvořit objekt pro lidi hledající klid vnitřní či vnější. Kde vnější je zajištěn prostředím a vnitřní bude nalézán skrze diskuzi s dalšími, časem k přemýšlení a četbou děl dotýkajících se řešeného problému. Vztah k ostatním obyvatelům domu klidu a ochota diskutovat je budována skrze vzájemné prožívání času v práci i volných chvílích.

Tento program popisuje odpověď Sigmunda Freuda: "Milovat a pracovat!" na otázku, co považuje za smysl života.

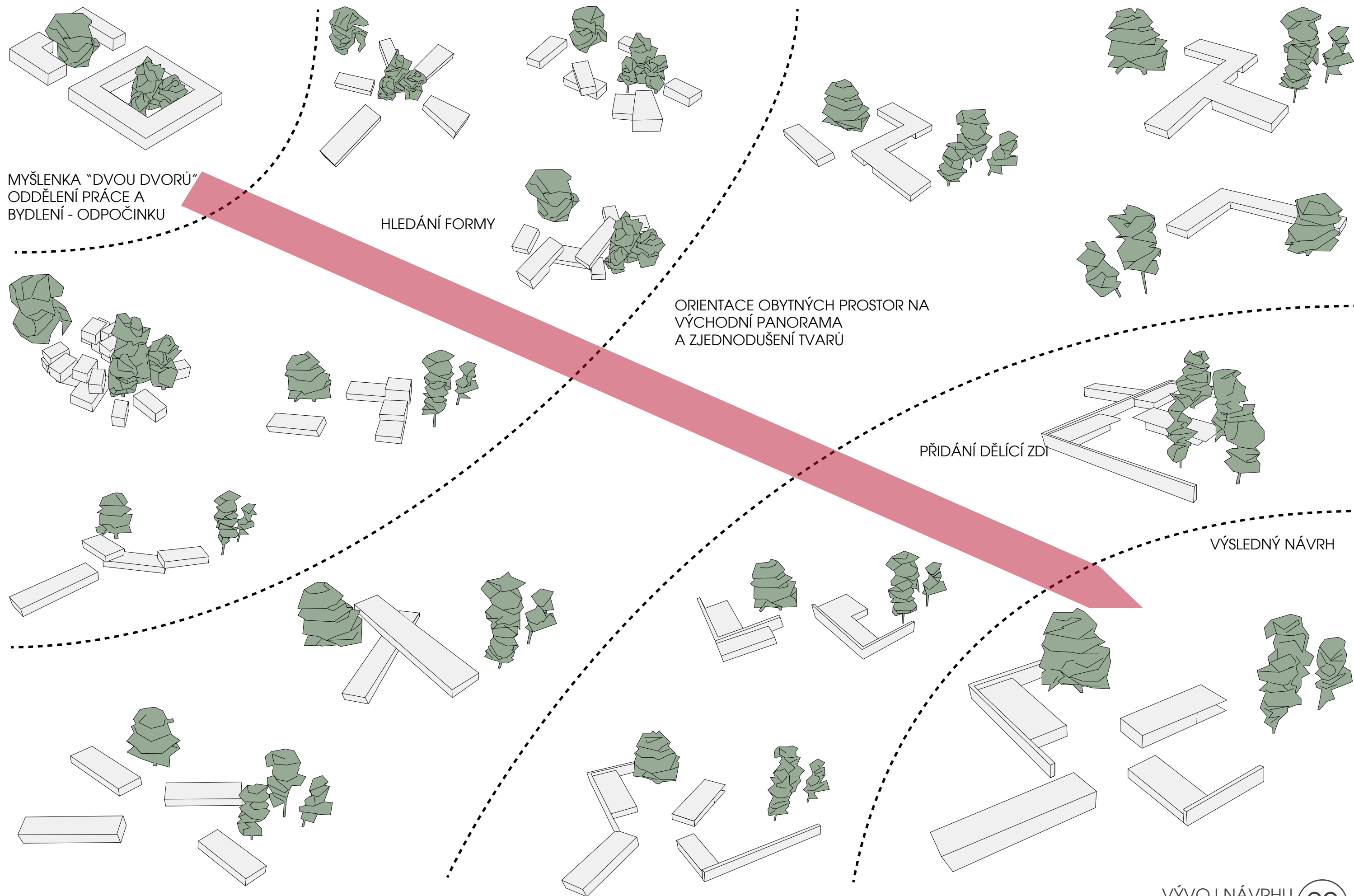
Z těchto myšlenek vyšel koncept malého komunitního hospodářství, do kterého by přijížděli na různě dlouhé pobyty lidé toužící po klidu. Na jedné straně lidé uštvaní z denodenního koloběhu života/práce hledající krátký odpočinek v klidném prostředí u práce nezatěžující nervy. Na druhé straně spektra lidé hledající cíl svého života, řešící životní krizi, kteří by v pravidelně fungujícím společenství, klidném prostředí komunity měli prostor k přemýšlení a hledání řešení. Hospodářství samotné je spravováno několika pracovníky, kteří zde žijí, rozumí vykonávaným pracem a jsou schopni vést dialog s hledajícími.

Zadání práce nespecifikovalo lokaci pro návrh. Místo bývalé vsi Černá Novina jsem si vybral na základě těchto faktorů: 1) Je stranou všeho dění (civilizace, turistika, urbanistická expanze) i přesto je vcelku snadno dostupné. Cesta vedoucí do Černé noviny je slepým ramenem. 2) Hledal jsem místo, kde by bylo možné vykonávat smysluplnou práci, odlišnou od běžné pracovní náplně většiny populace. V mém podání se jedná o zemědělskou či jednoduchou manuální práci. 3) Blízké okolí je poměrně členité a pestré, přiměřeně divoké pro procházky a rozjímání v něm.

Ve svém rozhodnutí pro tuto lokalitu jsem se utvrdil při návštěvách místa, kdy prvkem největšího neklidu zde jsem byl já sám. Pozitivně také vnímám návrat člověka do krajiny už jednou osídlené a zkulturnované. Symbolické narovnání historie místa. Vesnice zničená pro potřeby výcviku armády je připomenuta domem klidu.

relikty Černé Noviny

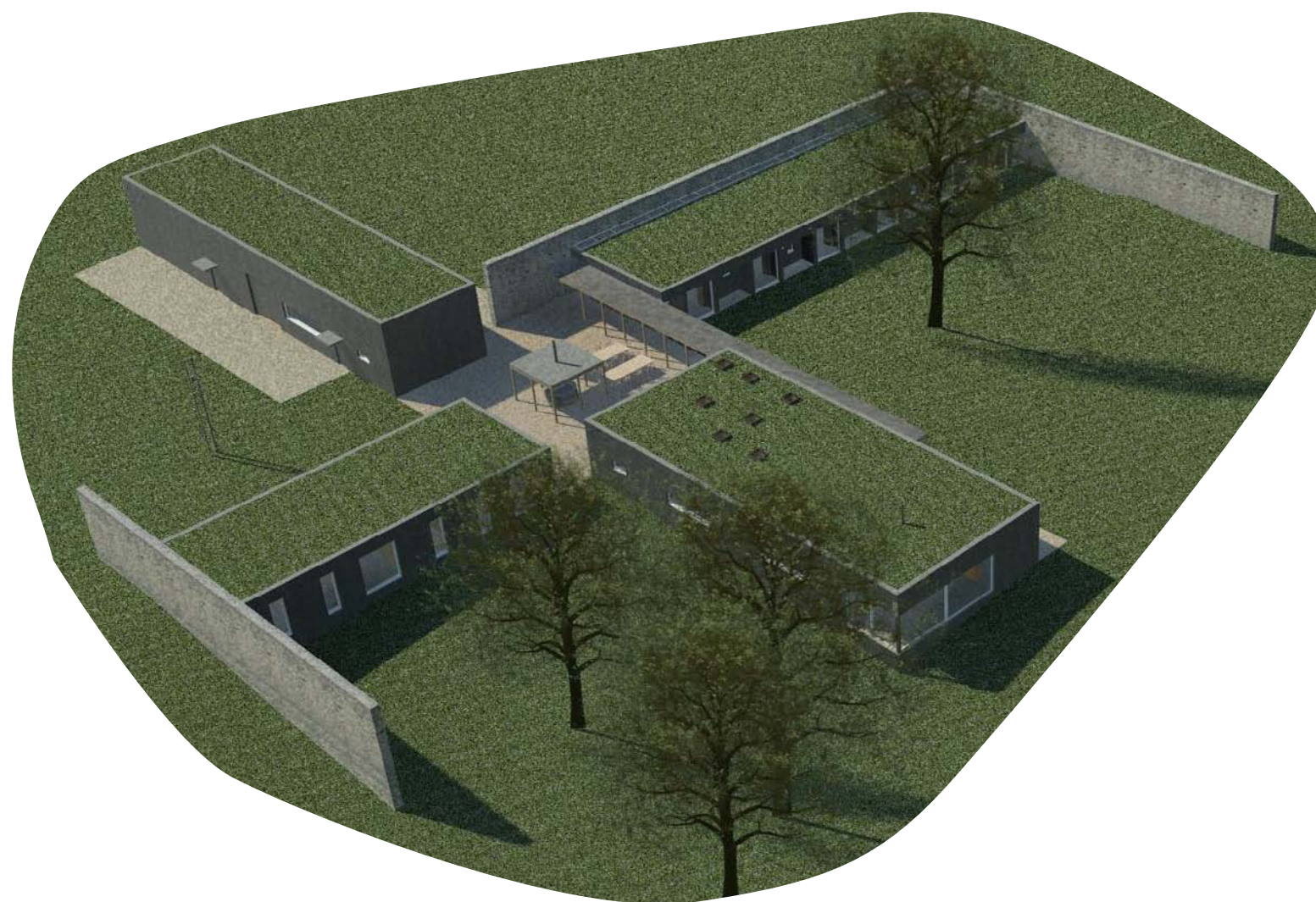
Vymezení a účel stavby

Stavba domu klidu je umístěna na parcele v obci Ralsko, v katastrálním území Náhlov. Z východu je napojena zpevněnou polní cestou na okresní silnici Osečná - Kuřivody, směrem na jihozápad je spojena nezpevněnou polní a lesní cestou s křižovatkou na výše zmíněné okresní silnici. Území je v současnosti rozsáhlá pastvina obklopená lesem. Ze západu bude k domu klidu přiléhat ovocný sad, zeleninová a bylinková zahrada. Na východ zůstane zachován stávající charakter pastvin.

Dům klidu je celek, který vytvoří prostor pro jednotlivce hledající klid. Zároveň je reminiscencí původní vsi Černá novina a způsobů obživy jejích obyvatel.

Urbanistické řešení

Objekt je umístěn mezi posledními pozůstatky vesnice - solitérní lípou a skupinou tří stromů v místech bývalé kaple. Je umístěn v západní části pastvin. Orientace komplexu je podřízena výhledu na východní část pastviny. Urbanisticky byla dána přednost skupině menších objektů před jedním větším objektem, je to odkaz k původní vesnici, jakkoliv bylo rozložení původní vesnice odlišné. Terén byl mírně srovnán a upraven v okolí objektu.

Bilance ploch

Zastavěná plocha:

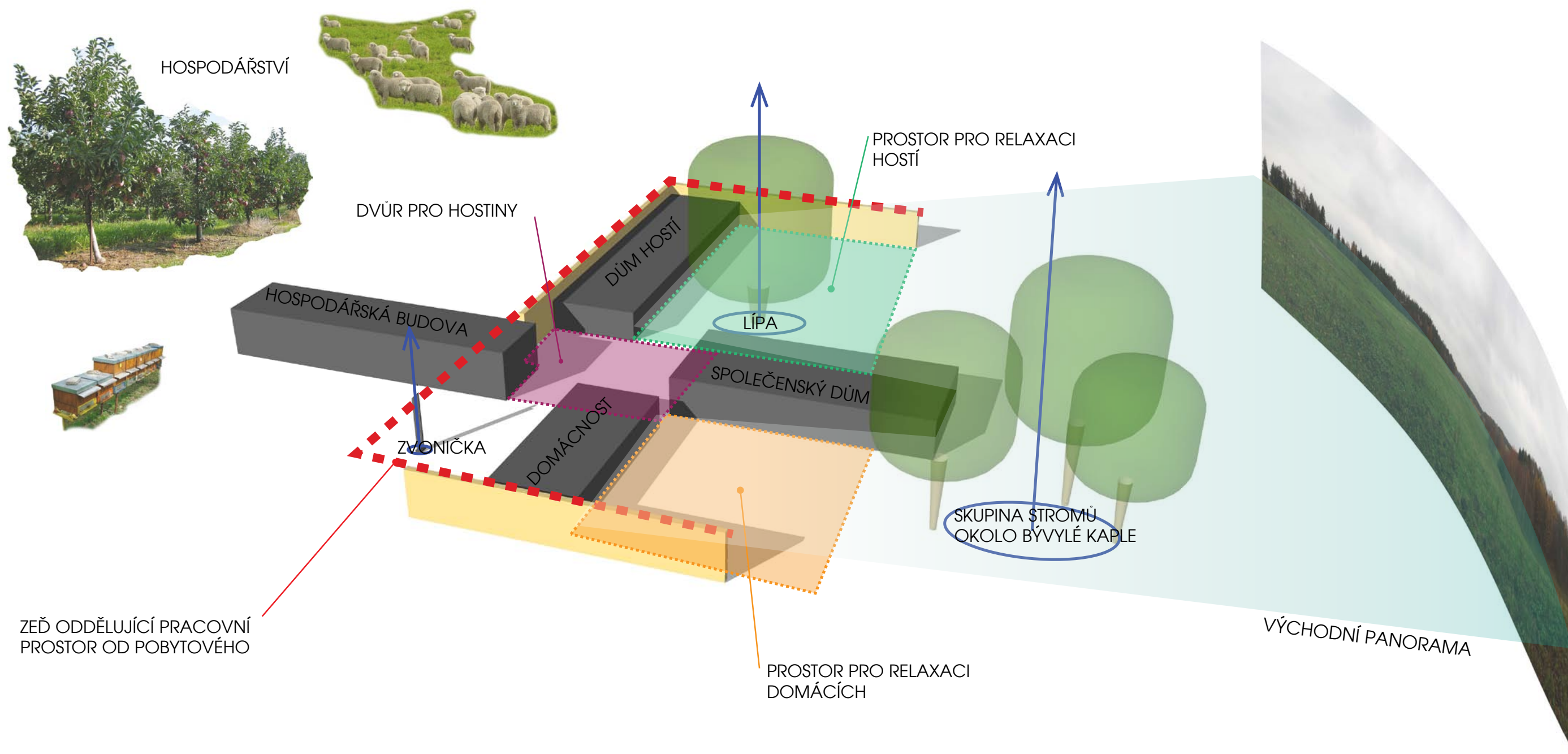
- celková: 960,90 m²
- společenský dům 269,94 m²
- dům hostí 320,24 m²
- domácnost 160,72 m²
- hospodářský dům 209,95 m²

Užitná plocha:

- společenský dům 236,33 m²
- dům hostí 248,56 m²
- domácnost 136,00 m²
- hospodářský dům 179,24 m²

Zpevněné plochy

- celkem 567,17 m²

Architektonické řešení

Koncept domu klidu je tvořen čtyřmi jednopatrovými kvádrovými objemy seskupenými mezi pozůstatky původní obce - skupinou stromů a solitérní lípou. Mezi pobytovou a pracovní částí komplexu je vyznačen předěl kamennou zdí, ta zároveň vytváří pomyslná "záda" obytné části, vytváří pevný bod, jistotu v krajině. Zeď je materiálně reminiscencí původních staveb, jejich trosek.

Pobytová část komplexu je situována na východ od Zdi. Orientace obytných prostor je zaměřena na východ, kde se naskýtá malebný pohled do zvlněné krajiny pastvin ohraničené po všech stranách lesy. Centrální prostor mezi objekty je zpevněn a poskytuje prostor pro společné stolování a opékání za příznivého počasí. Dům hostů přiléhá severní a západní stěnou ke Zdi, je spojen krytým přechodem se společenským domem. Společenský dům rozděluje prostor směrem na východ na pobytový prostor pod lípou, definovaný domem hostů, společenským domem a Zdí, sloužící především hostům. A na prostor u tří stromů, ohraničený společenským domem, skupinou stromů, Zdí a domácností, sloužící dlouhodobým pracovníkům domu klidu.

Na západ od Zdi je situováno hospodářské stavení navazující na sady, bylinkovou a zeleninovou zahradu. Na severní straně tohoto stavení je zpevněná plocha a prostor pro parkování aut obsluhujících dům klidu. Na jižní straně je také zpevněná plocha a zvonička sloužící ke svolávání obyvatel domu klidu. Zvonička zároveň vytváří jednu ze tří akustických vertikál objektu. Dalšími vertikálami jsou lípa a skupina tří stromů.

Dispoziční řešení

Společenský dům

Skládá se ze společenské a obslužné části. Společenská část je východní místnost sloužící jako jídelna, společenský prostor a knihovna. V západní polovině objektu je vstup, sociální zázemí, kancelář, kuchyň, skladovací prostory a místnost pro kuchaře.

Dům hostů

Sestává z šesti jednotek pokojů spojených při západní straně chodbou. Každá obytná jednotka slouží dvěma hostům, obsahuje sociální zařízení, předsíň a hlavní pokoj, po každé straně s komůrkou na spaní. Kapacita 12 ubytovaných.

Domácnost

Slouží jako ubytování pro stálé pracovníky domu klidu, sestává se ze dvou bytových jednotek. Každá obsahuje dva pokoje, obývací pokoj s kuchyňkou, předsíň a sociální zařízení. Kapacitně se počítá s ubytováním 4 dospělých pracovníků (+ děti případně).

Hospodářská budova

Nachází se v ní dílna - ateliér, sloužící zpracování zemědělských produktů, údržbě domu a rukodělným pracem v zimě. Z jedné strany k ní přiléhá sklad materiálů a zemědělských produktů, z druhé strany pak technická místnost pro celý komplex a malá prádelna. Západní konec objektu obsahuje ovčín rozdělený do dvou pater, patro slouží k uskladnění krmiva pro ovce.

Konstrukční řešení

Konstrukční systém všech objektů komplexu je fošnový, skeletový. Založení objektů je formou železobetonových pasů a desek. Stropní konstrukce jsou trémové z lepených nosníků nebo fošnové, podle rozponu. Ve společenském domě bude stropní konstrukce ve společenské místnosti uložena na obvodové stěny a na lepený vazník nesený dřevěnými sloupy.

Stěnové konstrukce

dělicí Zed - pískovcová z lomového kamene - tl. 500mm

obvodové nosné tepelně izolační stěny - tl. 350mm (210mm tepelné izolace, nosné sloupky 80/160mm á 500mm)

interiérové nosné stěny - tl. 190mm (nosné sloupky 80/160mm á 500mm)

interiérové dělicí stěny - tl. 75mm

Základové konstrukce

základové železobetonové desky

základové železobetonové pasy

Stropní konstrukce

trémové stropy z lepených vazníků (160/240; 160/280; 160/320(dle rozponu) á 1000mm)

fošnové stropy (80/140mm á 500mm)

Materiálové řešení

Fasády jsou tvořeny obkladem z opalovaného dřeva (shou sugi ban). Interiéry jsou obkládány borovicovým dřevem. Na střepech budou přiznané nosníky, podlahy budou dřevěné. Střešní konstrukce bude provedena jako zelená střecha s extenzivní vegetační vrstvou.

Technické zázemí

Komplex budov bude napojen do elektrické sítě zbudovaným elektrickým vedením. Veškerá voda bude čerpána na místě z vyvrtané studny a na místě upravována. Pro splachování a zalévání rostlin bude ze střech jímána do podzemní nádrže dešťová voda. Vytápění bude vytvořeno kotlem na dřevo, to bude zpracováváno a uskladněno na místě. Splašková voda bude odváděna do septiku a dále přes kořenovou čističku do trativodu.

Společenský dům.

Vytápění bude řešeno podlahovým topením, hlavní společenská místnost bude dotemperována krbovými kamny. Kuchyň bude obsahovat všechny technické požadavky, odťah digestoří bude vyveden na střechu. Sociální zařízení budou odvětrávána skrze střechu.

Dům hostí

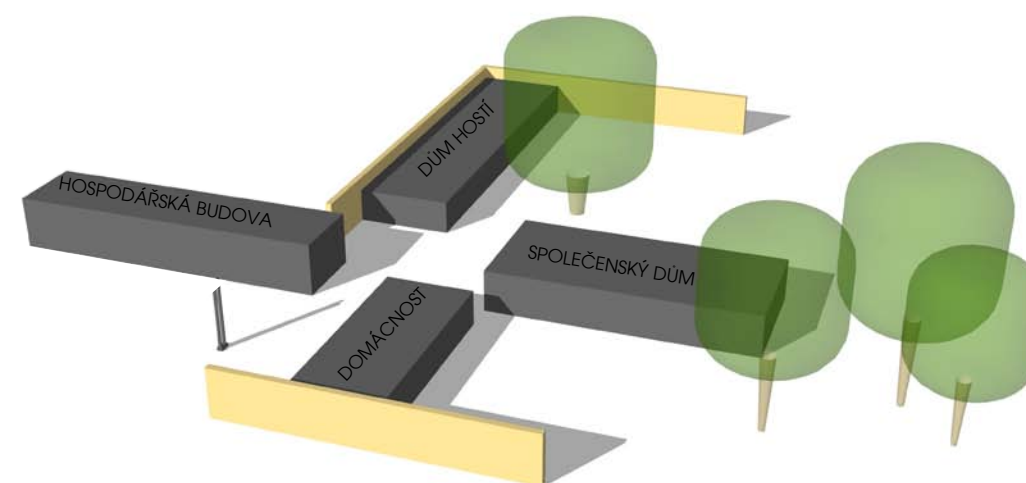
Každá pokojová jednotka obsahuje samostatné sociální zařízení, vytápění podlahovým topením. Sociální zařízení jsou odvětrávána přes střechu.

Domácnost

Každý byt obsahuje sociální zařízení a menší kuchyň (s ohledem na hlavní kuchyň nebude plně vybavená). Vytápění podlahovým topením.

Hospodářská budova

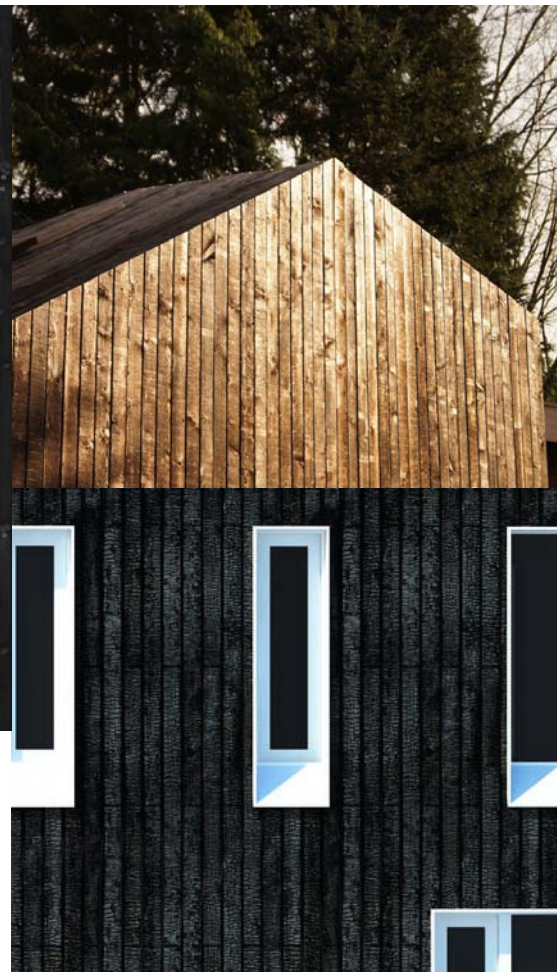
Dílna - ateliér je vytápěna radiátory umístěnými pod pracovními stoly. Technická místnost obsahuje čerpadla vody pro studni a nádrž s dešťovou vodou, kotel na dřevo pro ohřev vody a vytápění. Dále je v technické místnosti rozvodná skříň.

SHOU SUGI BAN

OPALOVANÉ MODŘÍNOVÉ DŘEVO - POUŽITÉ PRO FASÁDY, TAKTO OŠETŘENÉ DŘEVO JE ODOLNĚJŠÍ PROTI HOUBÁM, MIKROBŮM A JE MÉNĚ HOŘLAVÉ.

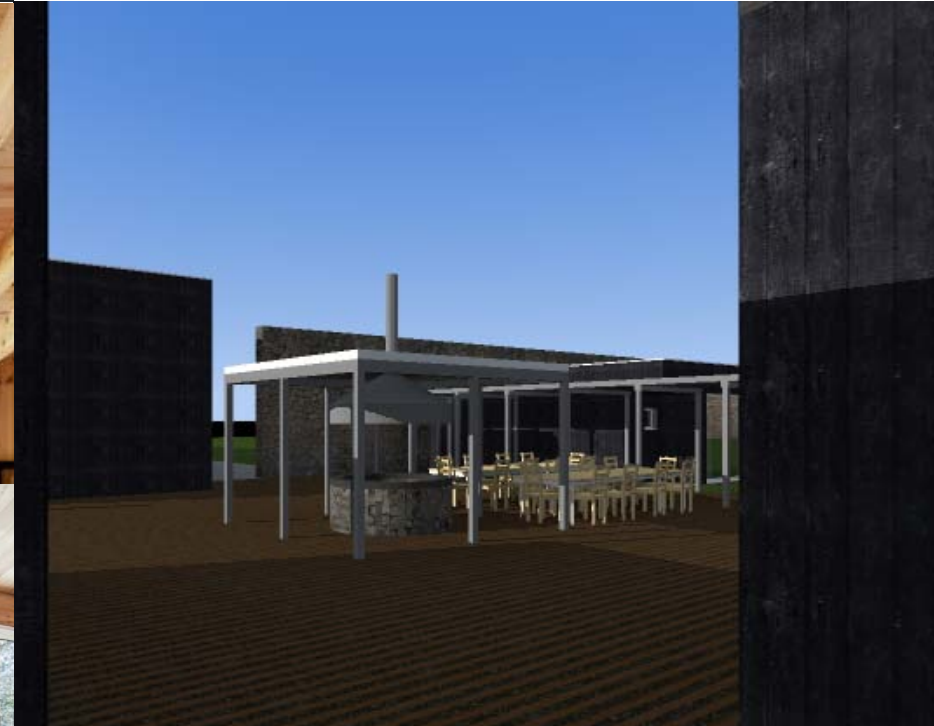
PÍSKOVCOVÉ ZDIVO

ZEĎ POSKLÁDANÁ Z NEPRAVIDELNÉHO LOMOVÉHO KAMENE, PÍSKOVEC A ZPŮSOB SESKLÁDÁNÍ ODKAZUJE K TORZŮM CHALUP V MÍSTECH BÝVALÝCH VŠÍ.

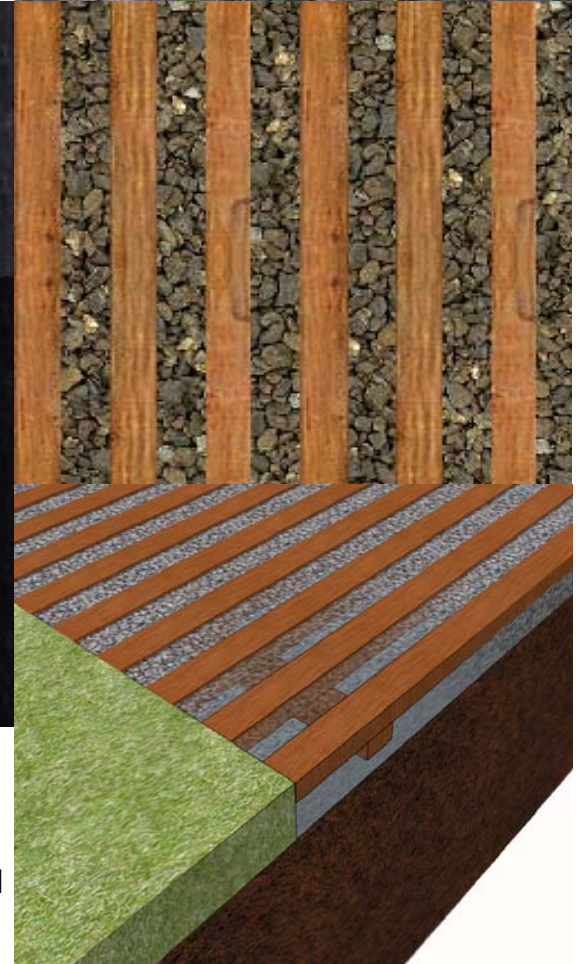
INTERIÉRY

INTERIÉR JE TVOŘEN KOMBINACÍ LEPENÝCH SMRKOVÝCH VAZNÍKŮ A STĚN OBLOŽENÝCH MODŘÍNEM

DŘEVĚNÝ POCHOZÍ ROŠT

DŘEVĚNÝ ROŠT ULOŽENÝ VE ŠTĚRKU, ŠTĚRK PLNÍ FUNKCI PROTISKLUZOVOU A DRENÁŽNÍ. DŘEVO JE OŠETŘENO PROTI VLHKOSTI

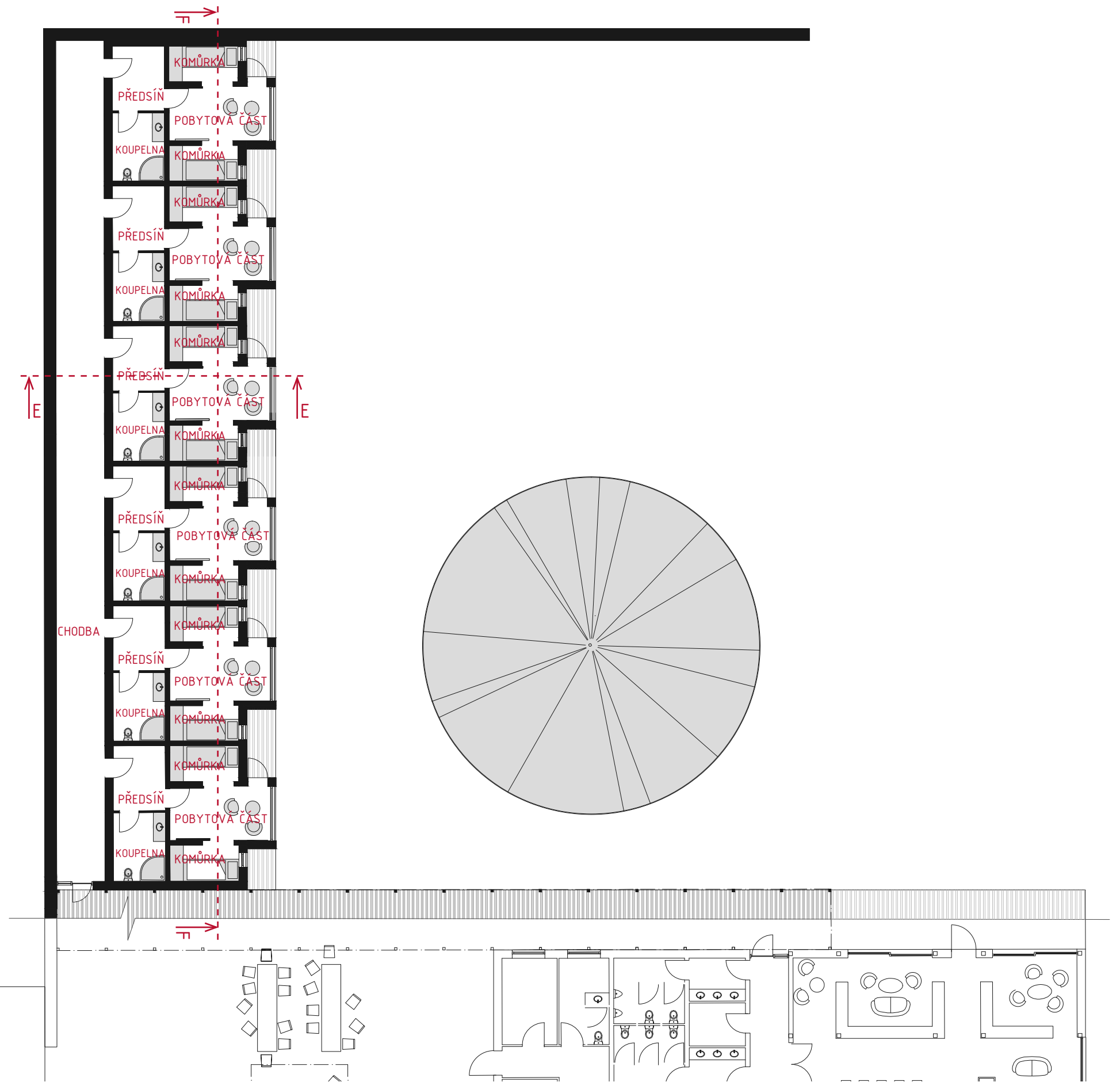

M 1:2000

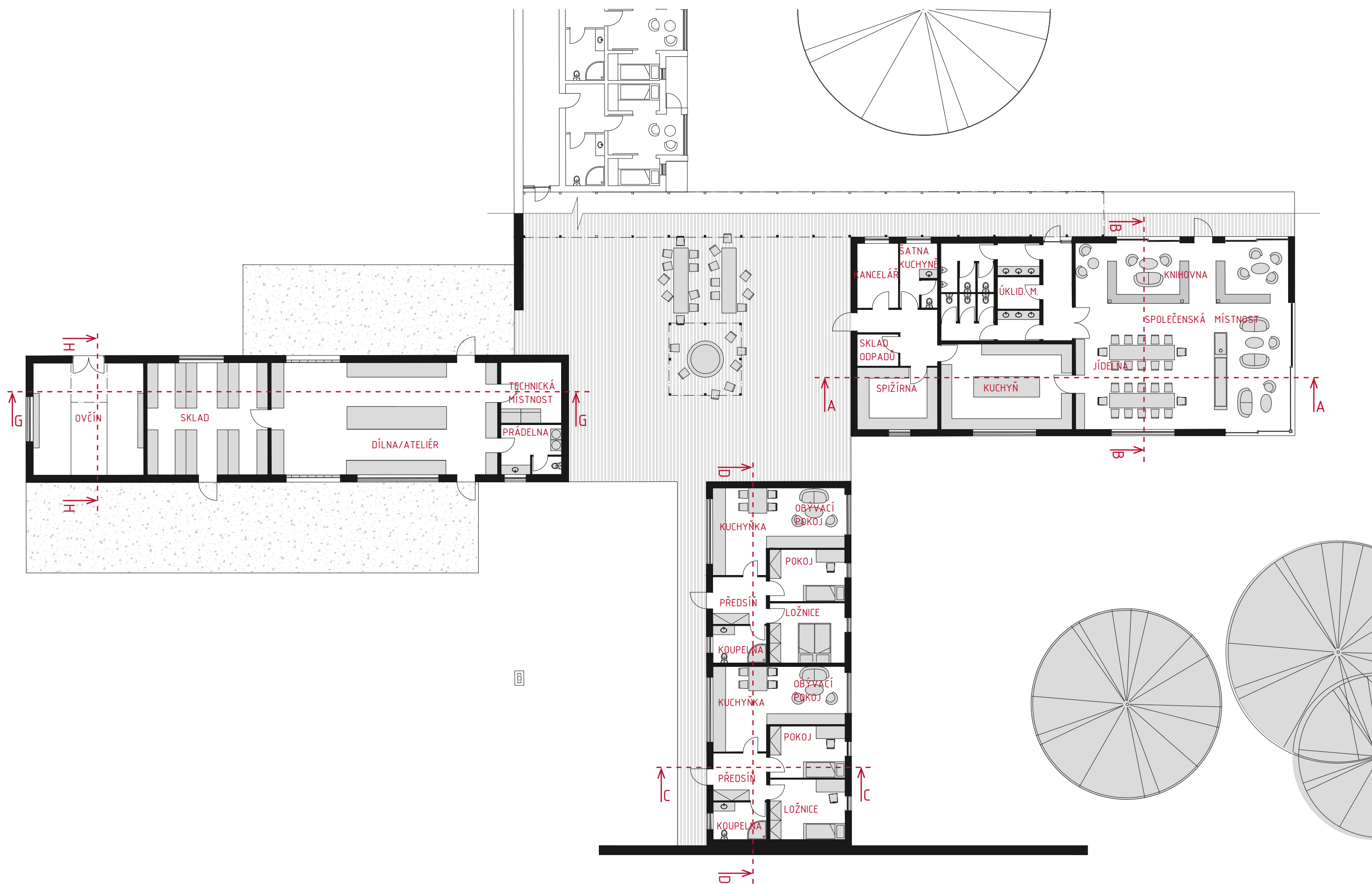
- ZELENINOVÉ A BYLINKOVÉ ZAHRADY
- OVOCNÉ SADY
- VČELÍ ÚLY
- ..... ŘEŠENÉ ÚZEMÍ

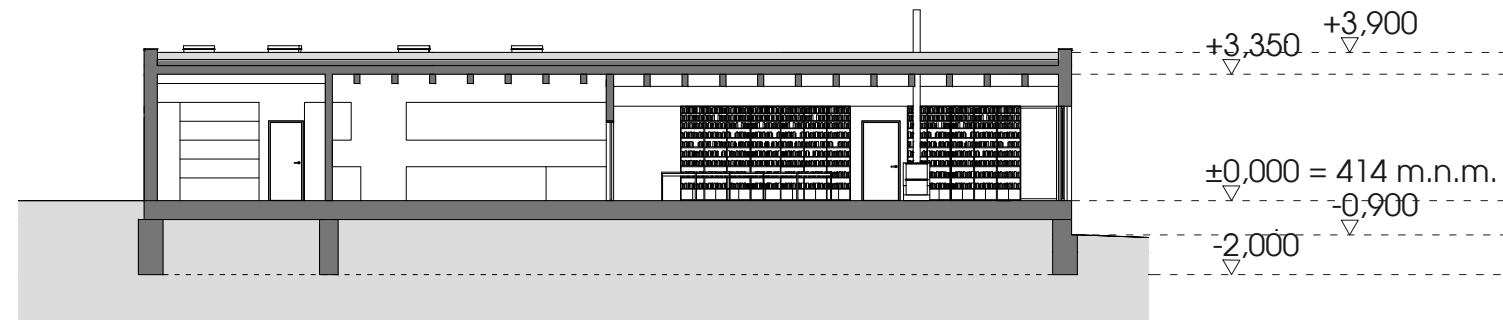
M 1:200

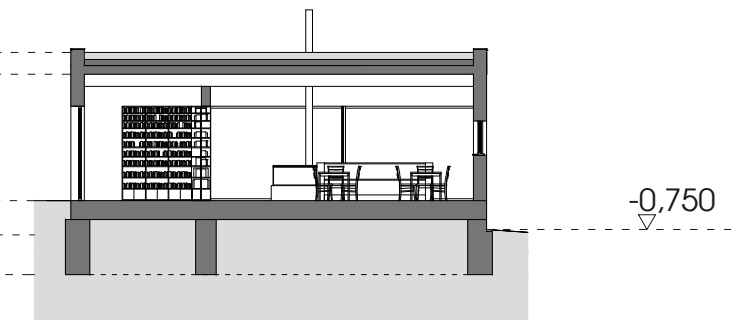
M 1:200

ŘEZ A-A

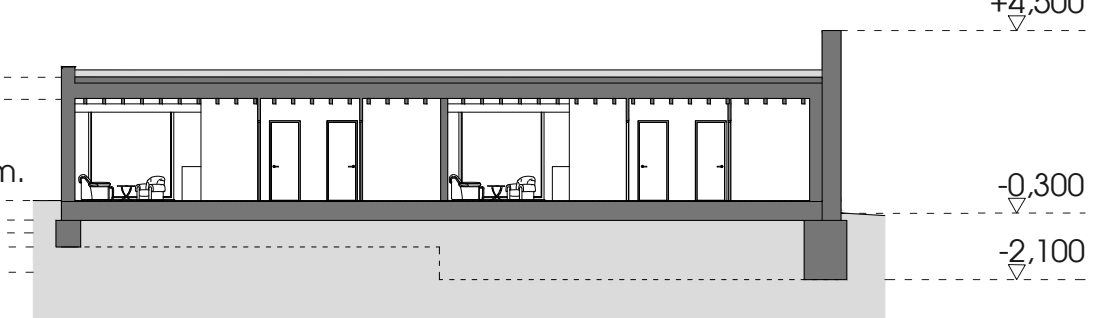
ŘEZ B-B

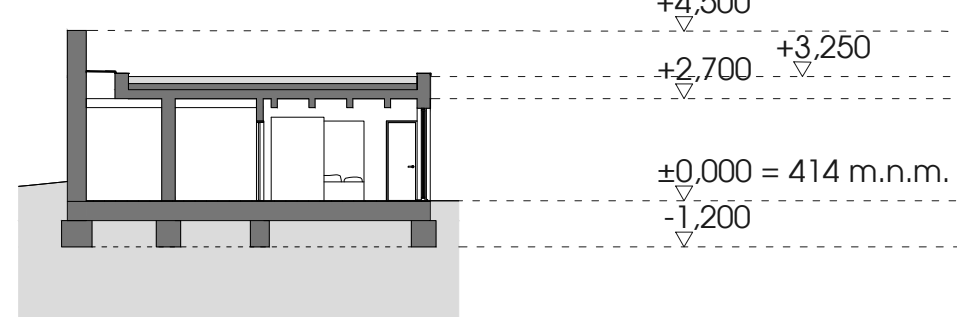
ŘEZ C-C

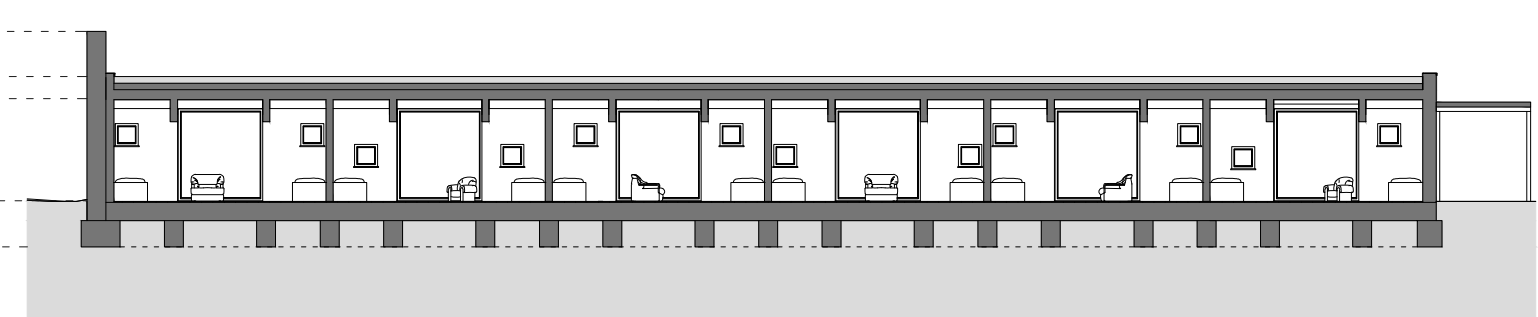
ŘEZ D-D

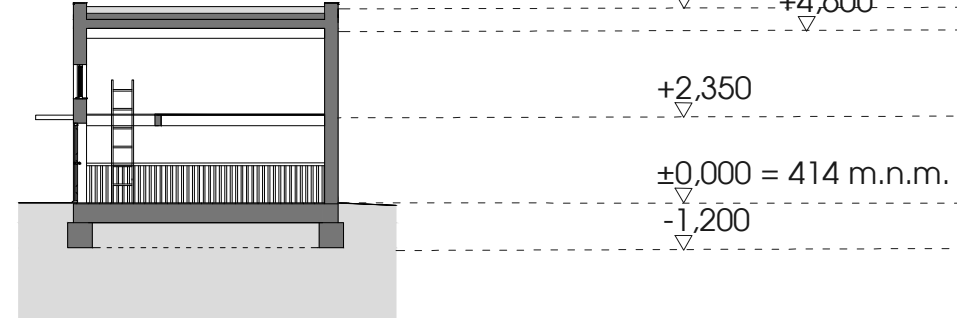
ŘEZ E-E

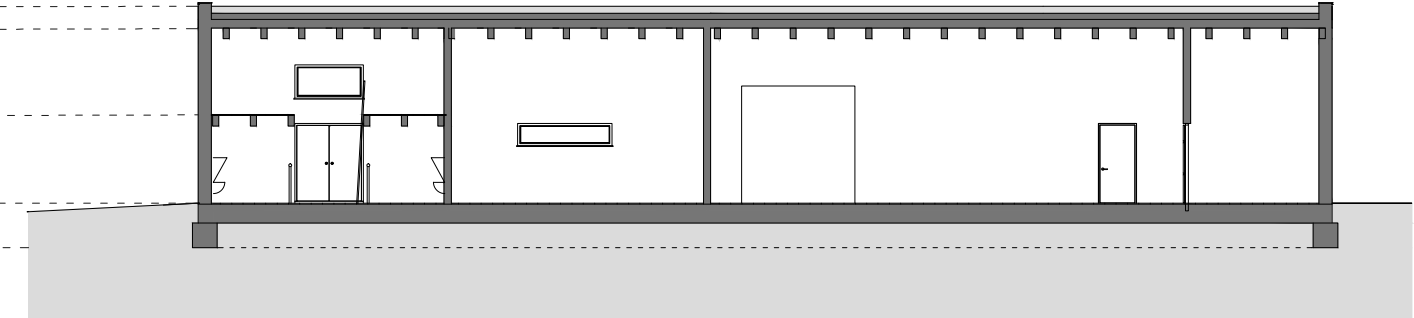
ŘEZ F-F

ŘEZ H-H

ŘEZ G-G

VÝCHODNÍ POHLED

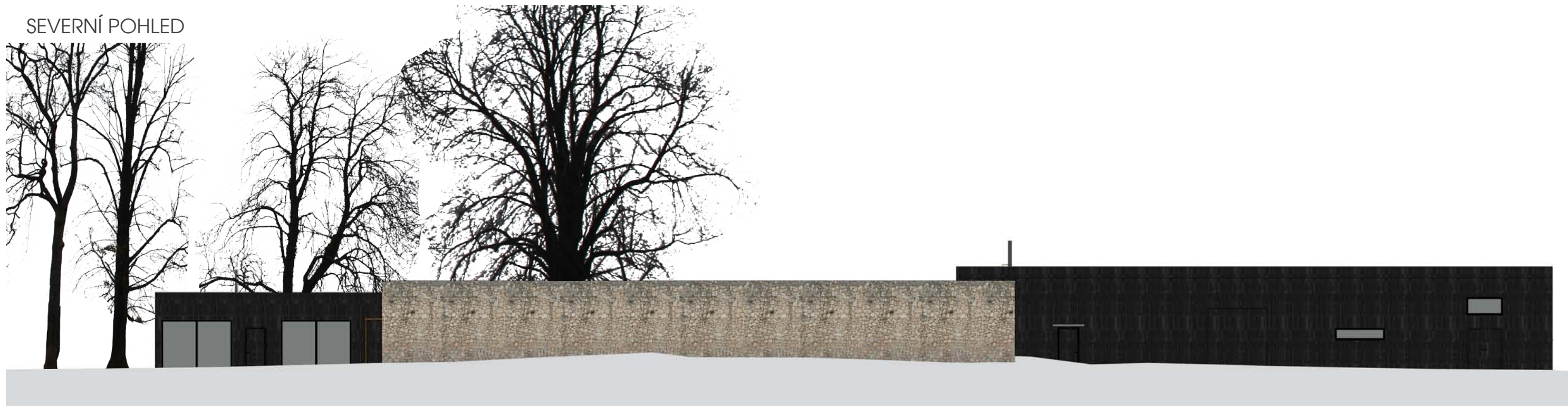
ZÁPADNÍ POHLED

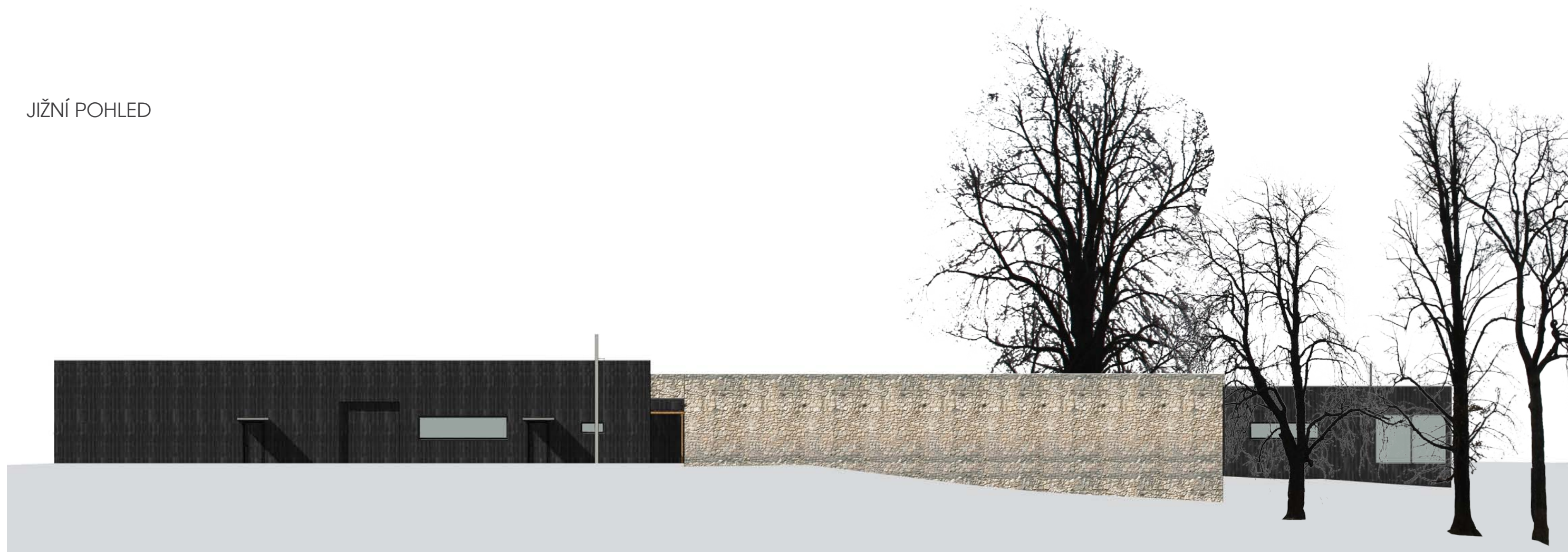
M 1:200

POHLEDY

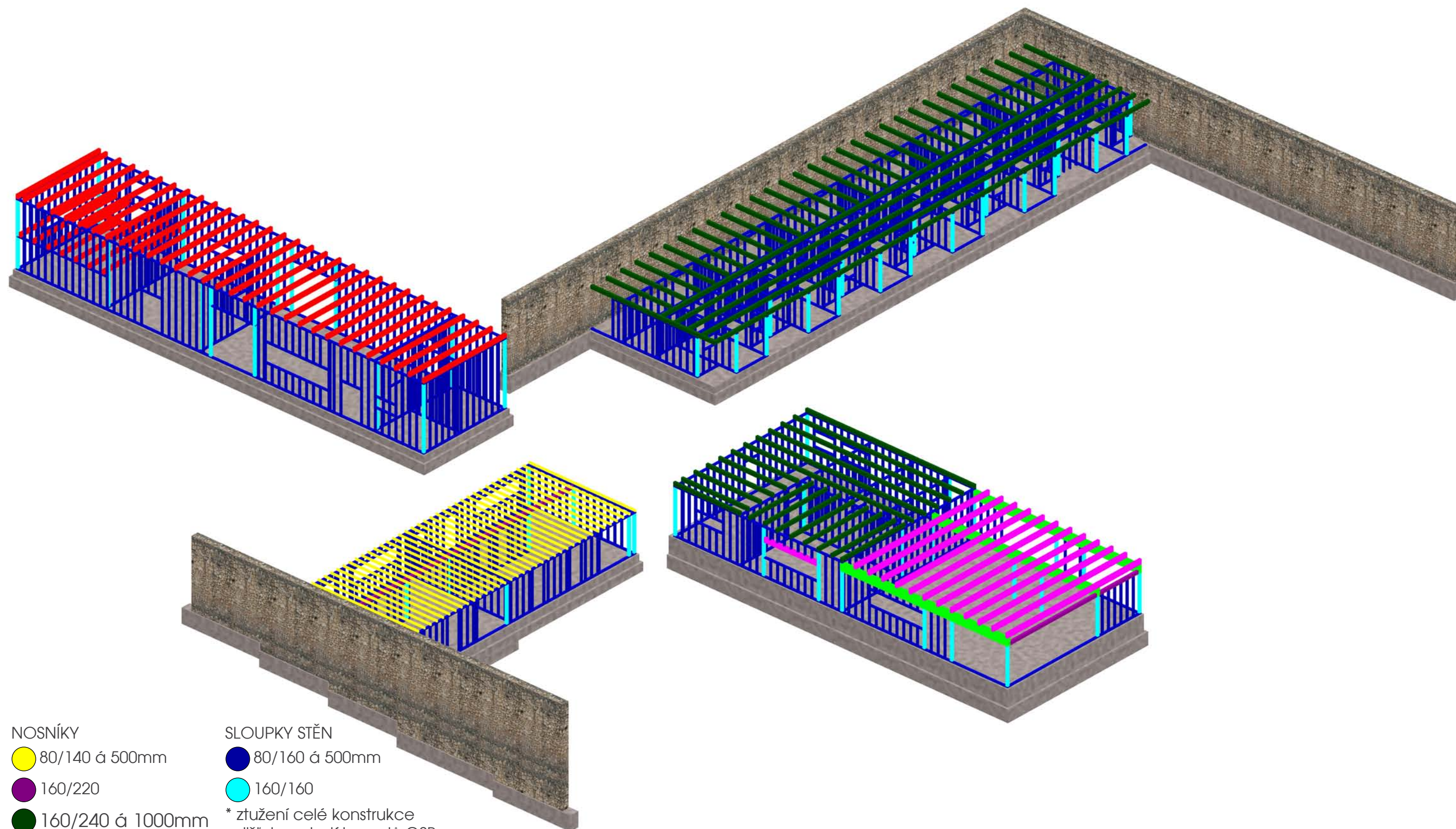
SEVERNÍ POHLED

JIŽNÍ POHLED

M 1:200

NOSNÍKY

- 80/140 á 500mm
- 160/220
- 160/240 á 1000mm
- 160/280 á 1000mm
- 160/320 á 1000mm
- 240/520

SLOUPKY STĚN

- 80/160 á 500mm
- 160/160
- * ztužení celé konstrukce
zajišťuje pobytí hranolů OSB
deskami
- KAMENNÁ ZEĎ tl. 500mm
- ZÁKLADY: ZÁKLADOVÁ DESKA tl. 500mm
+ ZÁKLADOVÉ PASY DO NEZÁMRZNÉ HLOUBKY

NOSNÍKY

- 80/140 á 500mm
- 160/220

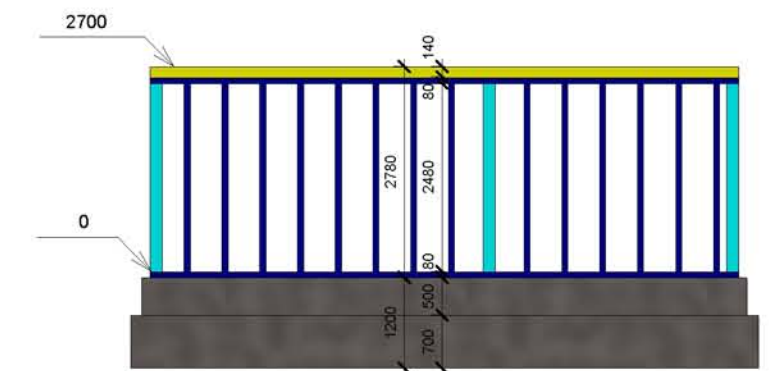
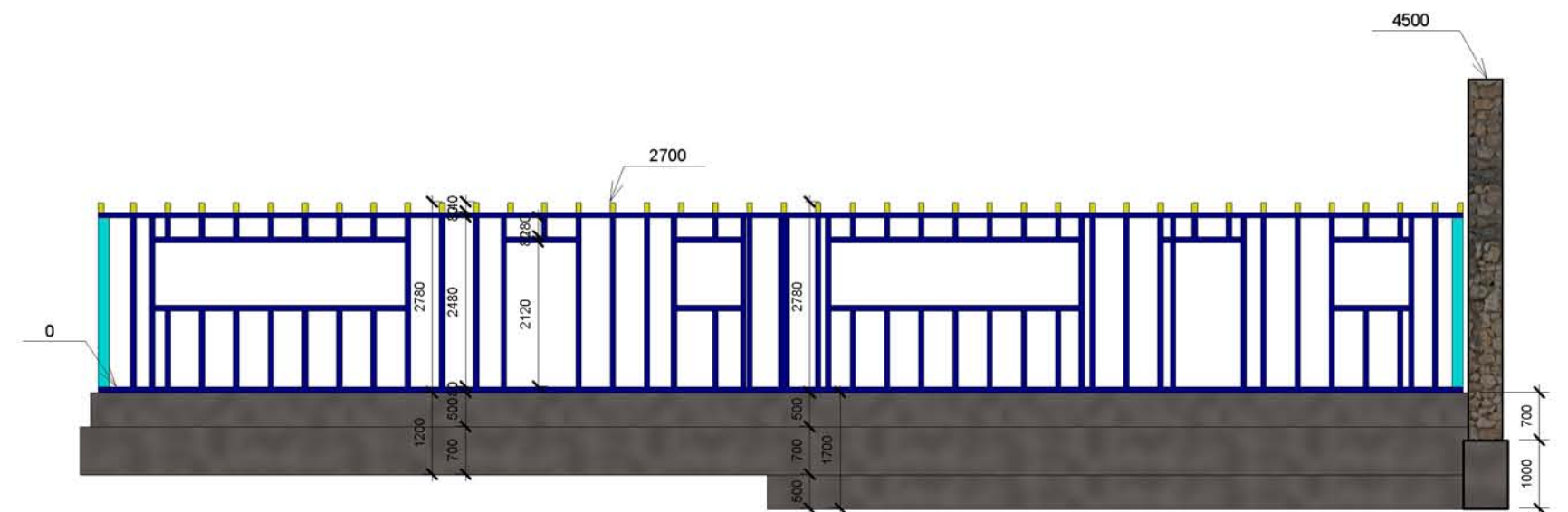
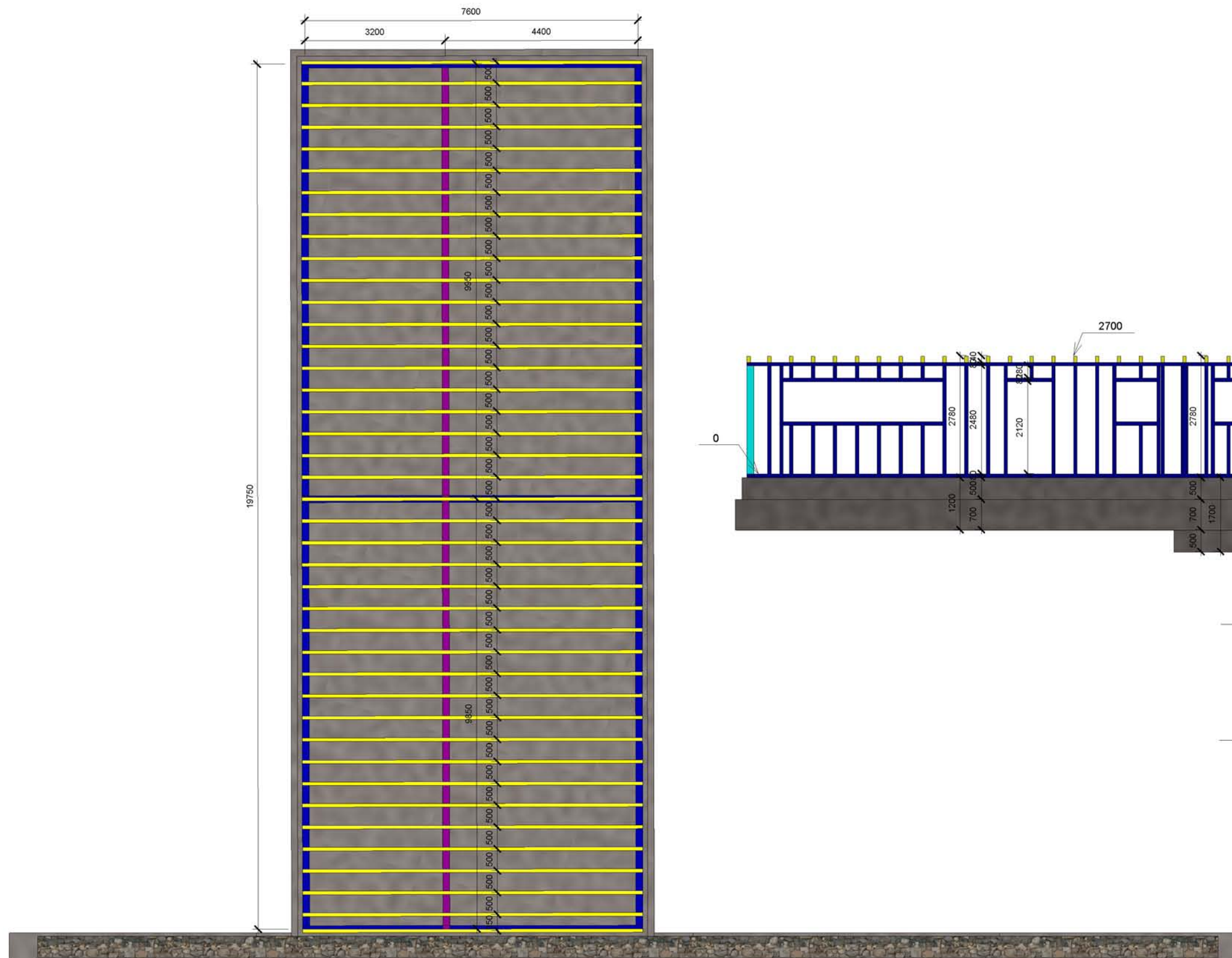
SLOUPKY STĚN

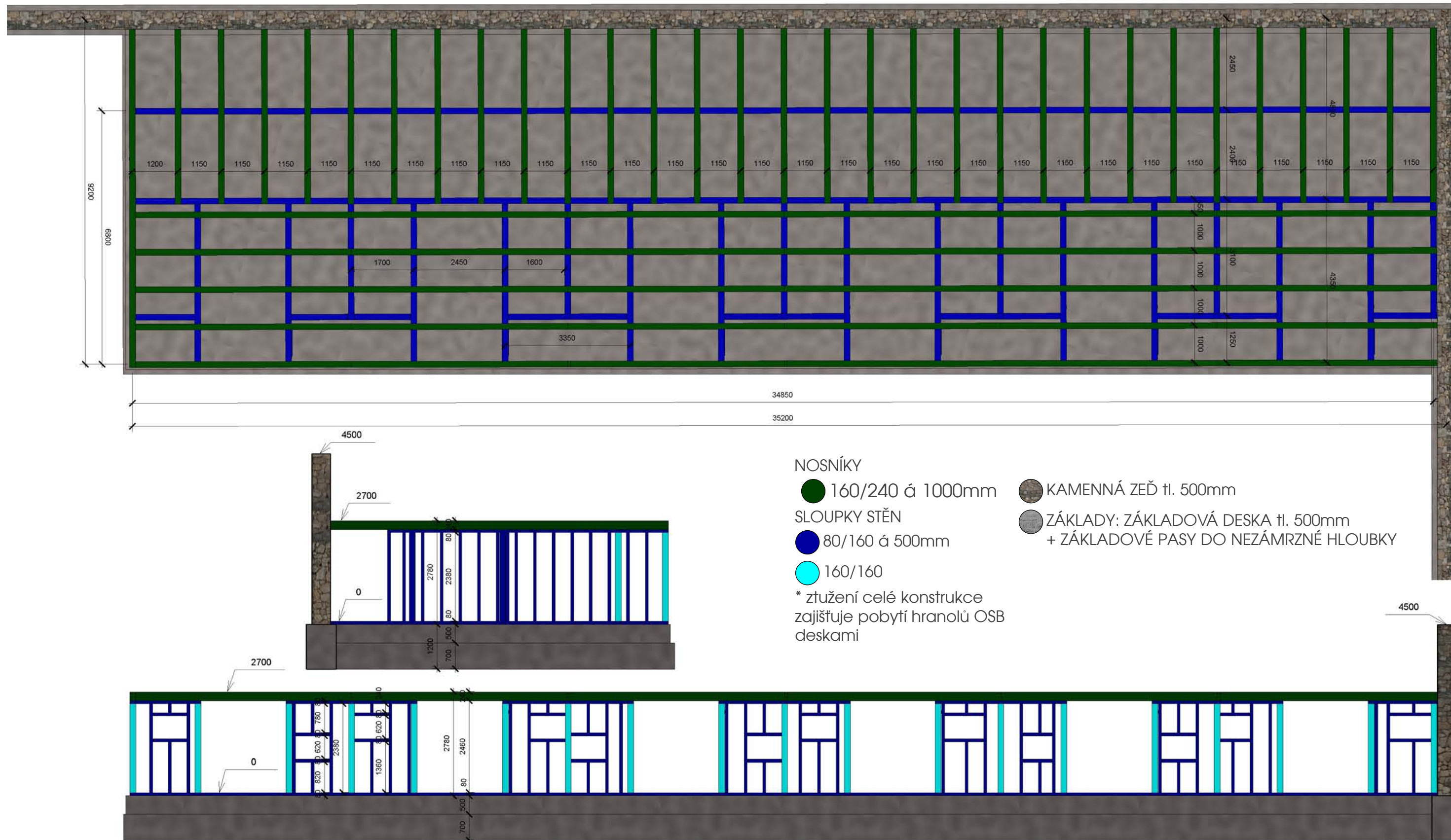
- 80/160 á 500mm
- 160/160

* ztužení celé konstrukce
zajišťuje pobytí hranolů OSB
deskami

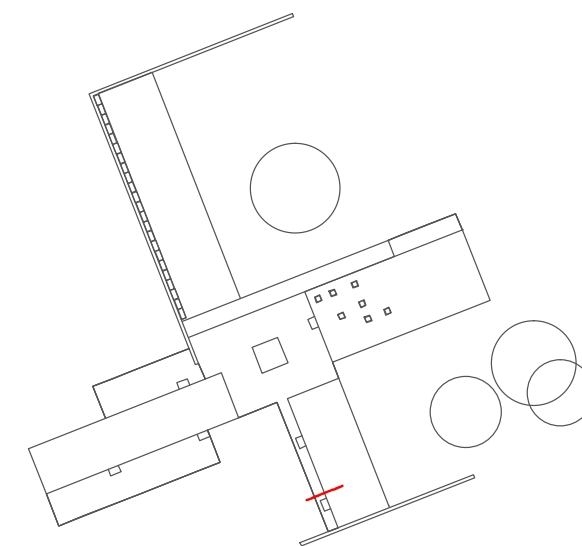
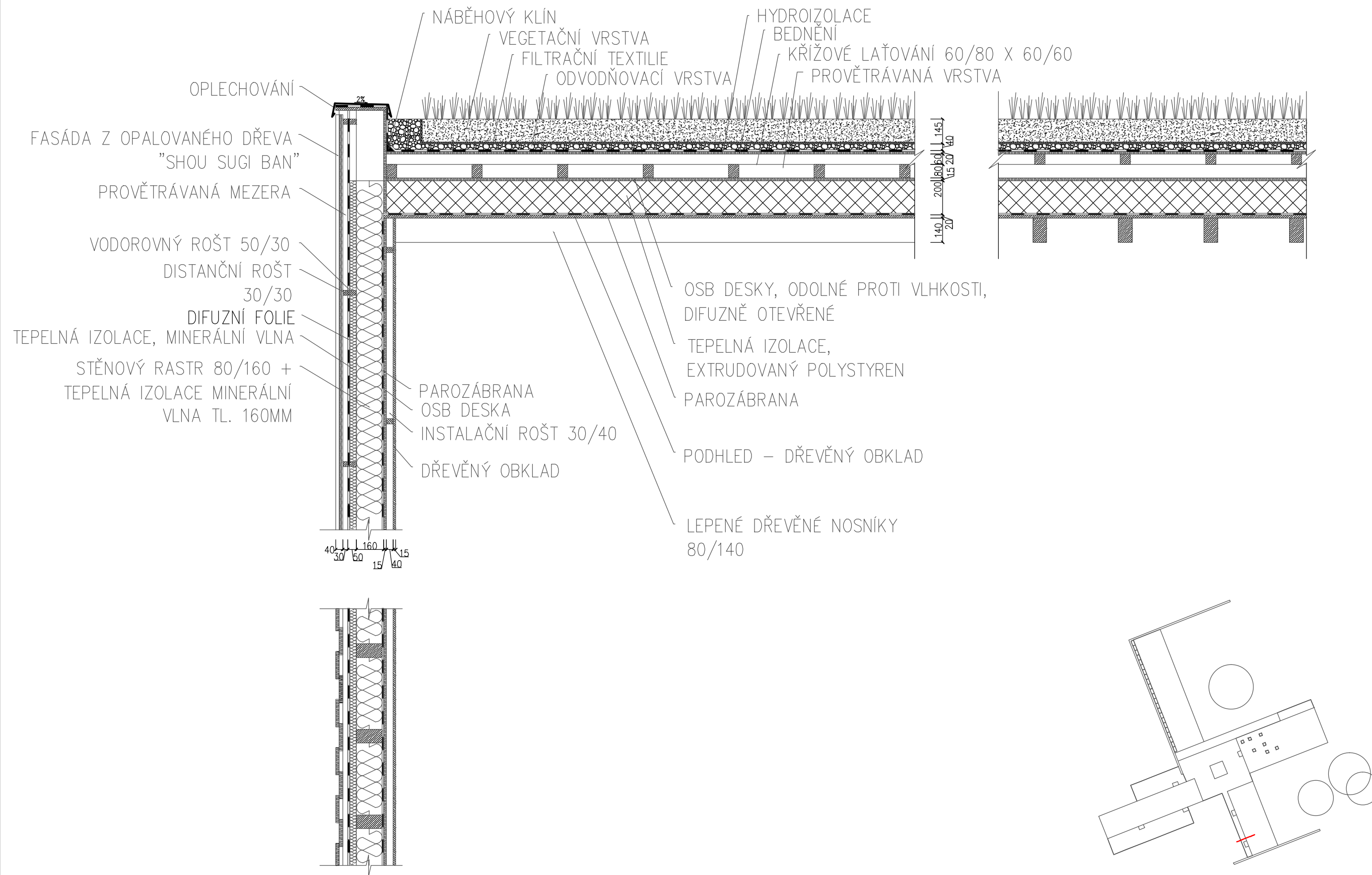
KAMENNÁ ZEĎ tl. 500mm

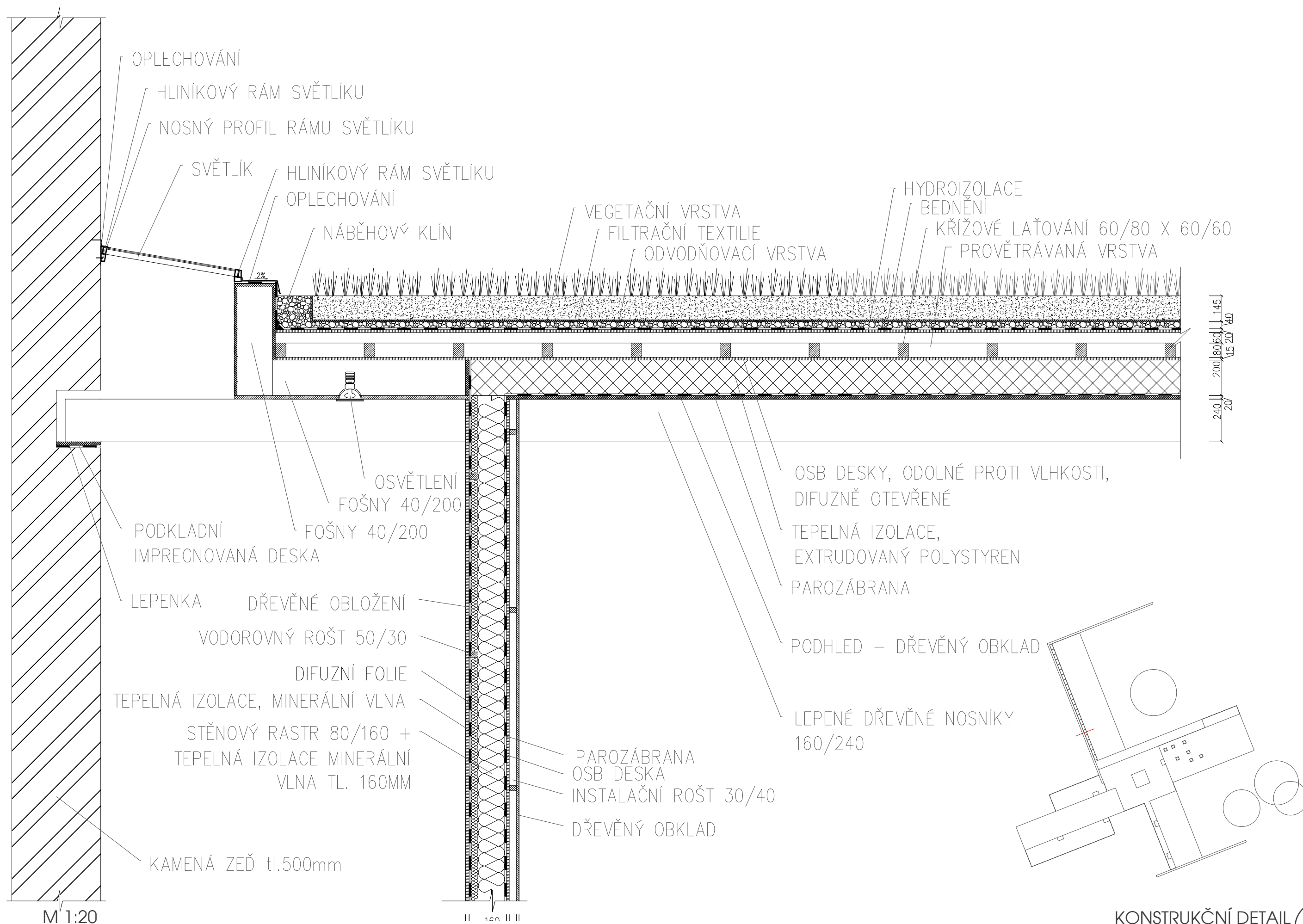
ZÁKLADY: ZÁKLADOVÁ DESKA tl. 500mm
+ ZÁKLADOVÉ PASY DO NEZÁMRZNÉ HLOUBKY

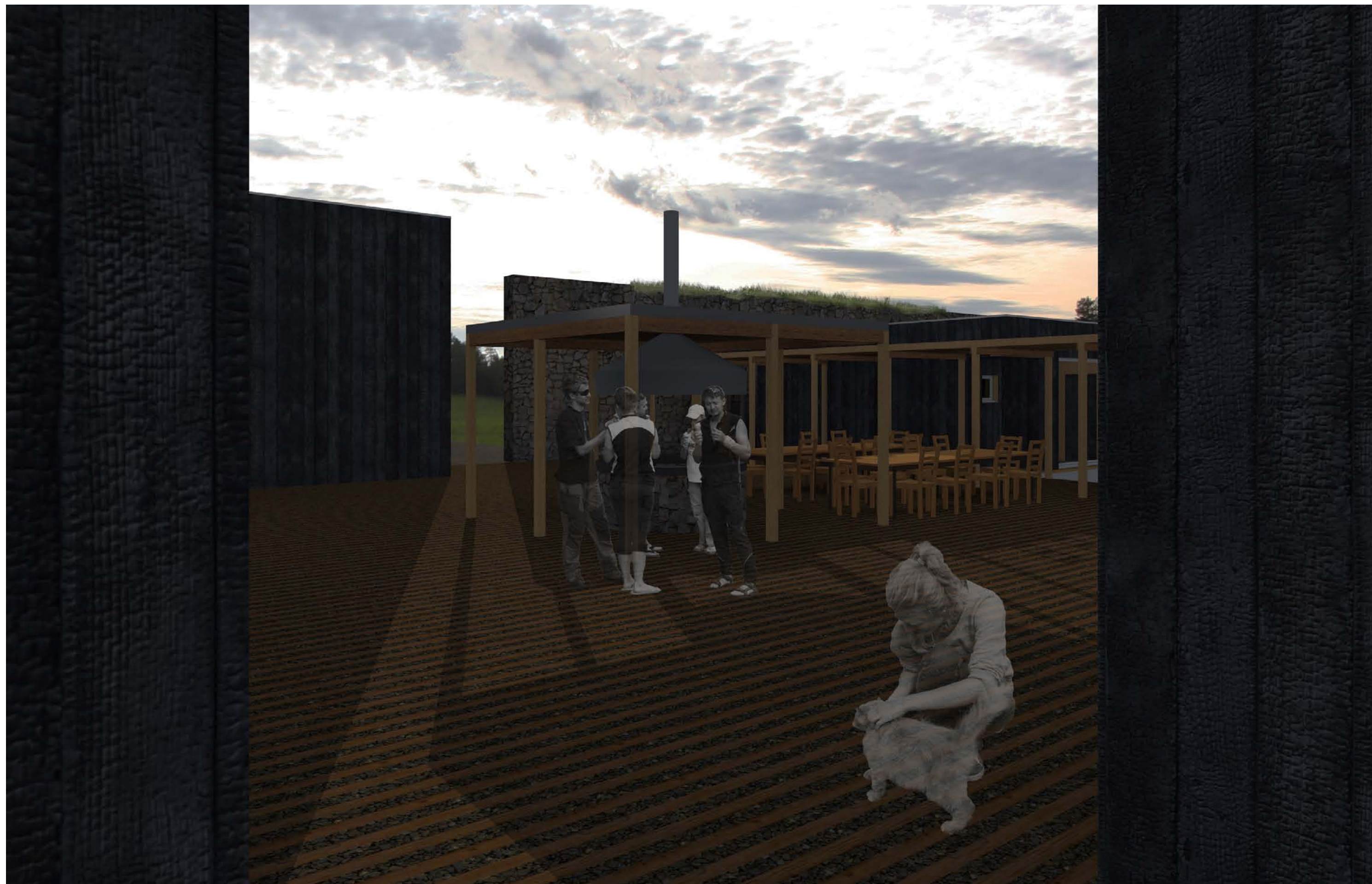

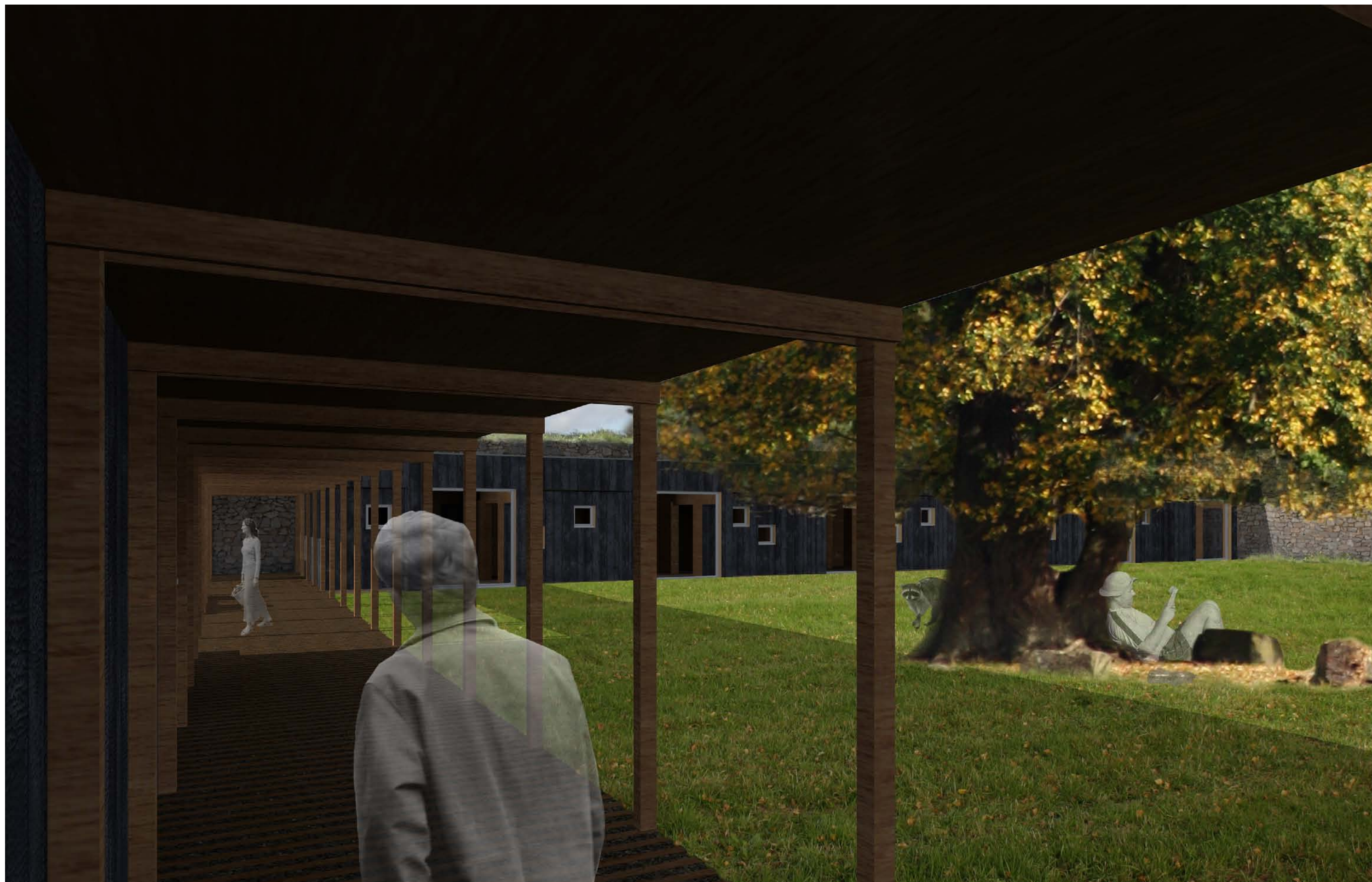

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. NORSKÉ DŘEVO, Haruki Murakami, Odeon 2002
2. ZANIKLÉ OBCE KOLEM RALSKA, Osvald Hons, 2014
3. Achitektura 20. století, Peter Gössel, Gabriele Leuthäuser 2007

4. INTERNET:

<http://www.zanikleralsko.cz/clanky/obce/cerna-novina---schwarzwald/>

http://www.zanikleobce.cz/index.php?menu=11&duv=vvp_ralsko

<http://www.labri.org/today.html>

<http://www.shropshire-sheep.co.uk/sheepintrees.html>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Ralsk%C3%A1_pahorkatina

http://cs.wikipedia.org/wiki/Ralsko_%28m%C4%9Bsto%29

http://www.mistopis.eu/mistopiscr/machuv_kraj/mimonsko/cerna_novina/cernovina.html

<http://fortifikace.cz/tema-ralsko/>

<http://www.diamo.cz/straz-pod-ralskem>

<http://geoportal.gov.cz/web/guest/map?openNode=Zem%C4%9Bpisn%C3%A9+n%C3%A1zvy&keywordList=inspire>